

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi palkkaturvalain 9 §:n ja siviilipalveluslain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi palkkaturvalakia ja siviilipalveluslakia.

Uuden perustuslain mukaan yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista säädetään lailla. Nykyisellään edellä mainittujen lakien nojalla annetuissa asetuksissa säädetään eräistä keskeisistä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteisiin liittyvistä seikoista. Perustuslain toimeenpanoon

liittyen nämä asetustasoiset säännökset ehdotetaan siirrettäviksi asianomaisiin lakeihin.

Säännökset siirrettäisiin lakeihin nykytilaa vastaavina, joten ehdotuksella ei ole vaikutusta yksilöiden asemaan, eikä sillä ole taloudellisia vaikutuksia.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

1.1. Yleistä

Vuoden 2000 maaliskuun alusta voimaan tulleen uuden perustuslain 80 §:n 1 momentin mukaan tasavallan presidentti, valtioneuvosto ja ministeriö voivat antaa asetuksia perustuslaissa tai muussa laissa säädetyn valtuuden nojalla. Lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Säännös rajaa yhtäältä eduskunnan mahdollisuutta delegoida sille perustuslain mukaan kuuluvaa yksinomaista lainsäädäntövaltaa ja toisaalta se myös rajoittaa asetuksen antajan mahdollisuuksia säätää asetuksella eduskunnan päätösvaltaan kuuluvista asioista.

Nykyisellään palkkaturvaan ja siviilipalveluksen hoitoon liittyvistä edellytyksistä säädetään myös asetuksissa. Jotkut asetustasoisista säännöksistä liittyvät yksilön perusoikeuksien toteuttamiseen. Suomen perustuslain toimeenpanoon liittyen nämä asetus-

tasoiset säännökset siirrettäisiin asianomaisiin lakeihin siltä osin kuin niiden on katsottava määrittelevän yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteita.

Mainittuihin järjestelmiin ei tässä yhteydessä ehdoteta sisällöllisiä muutoksia. Työministeriössä on valmisteilla muun muassa siviilipalvelusjärjestelmän ja merimiesten palkkaturvan uudistamiseen sekä työhön kannustamiseen liittyviä toimenpiteitä. Hallitus tulee antamaan valmistelun pohjalta mahdolliset esityksensä eduskunnalle erikseen. Samassa yhteydessä hallitus antaa erikseen esityksen perustuslain edellyttämistä muutoksista muun muassa työvoimapoliittisesta aikuiskoulutuksesta annettuun lakiin (763/1990).

1.2. Palkkaturvalaki

Palkkaturvalain (866/1998) 9 §:n 1 momentin mukaan palkkaturvan enimmäismäärästä säädetään asetuksella. Palkkaturva-asetuksen (868/1998) 5 §:n mukaan palkkaturvan enimmäismäärä yhtä työntekijää kohden

samalla työnantajalle tehdyn työn perusteella on 90 000 markkaa.

Palkkaturvan enimmäismäärä on keskeinen työntekijän oikeutta rajoittava edellytys. Tämän vuoksi sen markkamäärä ehdotetaan siirrettäväksi lain 9 §:n 1 momenttiin, ja lainkohtaan nykyisellään sisältyvä asetuksenantovaltuus poistettavaksi.

1.3. Siviilipalveluslaki

Siviilipalvelusasetuksen (1725/1991) 9 §:n mukaan siviilipalvelusvelvollisen äidinkieli on otettava huomioon palveluspaikkaa määrättäessä. Suomen- tai ruotsinkielisellä siviilipalvelusvelvollisella on oikeus suorittaa siviilipalveluksensa äidinkielellään. Siviilipalveluspaikan määräämiseen liittyvät, yksilön kielellisiä ja eräitä muita oikeuksia koskevat asetuksen säännökset ehdotetaan siirrettäväksi siviilipalveluslakiin (1723/1991) sen 8 §:n 1 ja 2 momentiksi.

Asetuksen 32 §:n mukaan siviilipalvelusvelvollisen jäädessä saapumatta palvelukseen tai lopettaessa sen palveluspaikan on ilman aiheutonta viivytystä pyydyttävä siviilipalvelusvelvollisen kotikunnan tai palveluspaikan sijaintipaikkakunnan poliisilta virka-apua hänen etsimisekseen ja palvelukseen toimittamisekseen. Palveluspaikan on tarvittaessa ryhdyttävä toimenpiteisiin tavoittamatta jääneen siviilipalvelusvelvollisen etsintäkuulut-

tamiseksi. Poliisin on viipymättä toimitettava siviilipalvelusvelvollinen palveluspaikkaansa, jollei hän kirjallisesti kieltäydy siviilipalveluksesta tai jollei hänellä ole laillista estettä poissaololleen. Koska kyseisessä säännöksessä puututaan henkilön elämänpiiriin ja hänen keskeisiin vapausoikeuksiinsa, säännös ehdotetaan siirrettäväksi siviilipalveluslakiin uudeksi 25 a §:ksi.

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Asetustasoiset säännökset ehdotetaan siirrettäviksi lakiin nykytilaa vastaavina. Siten esityksellä ei ole taloudellisia vaikutuksia eikä vaikutusta yksilön asemaan.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu työministeriössä virkatyönä.

4. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen kun ne on hyväksytty.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**palkkaturvalain 9 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 27 päivänä marraskuuta 1998 annetun palkkaturvalain (866/1998) 9 §:n 1 momentti seuraavasti:

9 §

Palkkaturvan enimmäismäärä

Palkkaturvan enimmäismäärä yhtä työntekijää kohden samalle työnantajalle tehdyn työn perusteella on 90 000 markkaa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2000.

2.

Laki**siviilipalveluslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 30 päivänä joulukuuta 1991 annetun siviilipalveluslain (1723/1991) 8 §:ään siitä lailla 1271/1993 kumotun 1 ja 2 momentin tilalle uusi 1 ja 2 momentti sekä lain 6 lukuun uusi 25 a § seuraavasti:

8 §

Siviilipalveluksen toimeenpano

Siviilipalvelusvelvollisen äidinkieli on otettava huomioon palveluspaikkaa määrättäessä. Suomen- tai ruotsinkielisellä siviilipalvelusvelvollisella on oikeus suorittaa siviilipalveluksensa äidinkielellään.

Siviilipalvelusvelvollista ei saa määrätä suorittamaan siviilipalvelusta työnantajansa palvelukseen. Sama koskee palveluspaikkaa, johon palvelusvelvollisella on opiskelun, entisen työ- tai virkasuhteen taikka muun syyn vuoksi kiinteä yhteys.

ta palvelukseen tai lopettaa sen, palveluspaikan on ilman aiheetonta viivytystä pyydettyä sijaintipaikkakunnan poliisilta virka-apua hänen etsimiseksi ja palvelukseen toimittamiseksi. Poliisin on tarvittaessa ryhdyttävä toimenpiteisiin tavoittamatta jääneen siviilipalvelusvelvollisen etsintäkuuluttamiseksi.

Poliisin on viipymättä toimitettava siviilipalvelusvelvollinen palveluspaikkaansa, jollei hän kirjallisesti kieltäydy siviilipalveluksesta tai jollei hänellä ole laillista estettä poissaololleen. Poliisin on toimitettava palveluspaikkaan kieltäytymisilmoitus tai selvitys laillisesta esteestä.

25 a §

Poliisin virka-apu siviilipalvelusvelvollisen toimittamiseksi palvelukseen

Jos siviilipalvelusvelvollinen jää saapumat-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2000.

Helsingissä 31 päivänä maaliskuuta 2000

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Työministeri *Tarja Filatov*

1.

Laki**palkkaturvalain 9 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 27 päivänä marraskuuta 1998 annetun palkkaturvalain (866/1998) 9 §:n 1 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

9 §

Palkkaturvan enimmäismäärä

Palkkaturvan enimmäismäärästä säädetään asetuksella.

9 §

Palkkaturvan enimmäismäärä

Palkkaturvan enimmäismäärä yhtä työntekijää kohden samalle työnantajalle tehdyn työn perusteella on 90 000 markkaa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2000.

2.

Laki**siviilipalveluslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 30 päivänä joulukuuta 1991 annetun siviilipalveluslain (1723/1991) 8 §:ään siitä lailla 1271/1993 kumotun 1 ja 2 momentin tilalle uusi 1 ja 2 momentti sekä lain 6 lukuun uusi 25 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 §

Siviilipalveluksen toimeenpano

Siviilipalvelusvelvollisen äidinkieli on otettava huomioon palveluspaikkaa määrättäessä. Suomen- tai ruotsinkielisellä siviilipalvelusvelvollisella on oikeus suorittaa siviilipalveluksensa äidinkielellään.

Siviilipalvelusvelvollista ei saa määrätä suorittamaan siviilipalvelusta työnantajansa palvelukseen. Sama koskee palveluspaikkaa, johon palvelusvelvollisella on opiskelun, entisen työ- tai virkasuhteen taikka muun syyn vuoksi kiinteä yhteys.

25 a §

Poliisin virka-apu siviilipalvelusvelvollisen toimittamiseksi palvelukseen

Jos siviilipalvelusvelvollinen jää saapumatta palvelukseen tai lopettaa sen, palveluspaikan on ilman aiheetonta viivytystä pyydyttävä sijaintipaikkakunnan poliisilta virka-apua hänen etsimiseksi ja palvelukseen toimittamiseksi. Poliisin on tarvittaessa ryhdyttävä toimenpiteisiin tavoittamatta jääneen siviilipalvelusvelvollisen etsintäkuuluttamiseksi.

Poliisin on viipymättä toimitettava siviilipalvelusvelvollinen palveluspaikkaansa, jollei hän kirjallisesti kieltäydy siviilipalveluksesta tai jollei hänellä ole laillista estettä poissaololleen. Poliisin on toimitettava pal-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

veluspaikkaan kieltäytymisilmoitus tai selvitys laillisesta esteestä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2000.
